

rer til at kalde det for markedsøkonomi? Så vidt jeg kan se, er det planøkonomi af værste skuffe, endnu værre end det var i Sovjet, dengang det bestod.

Så hvordan det nu skulle hænge sammen, og at det skulle være den store redning – de tanker fra Kristeligt Folkeparti har jeg svært ved at følge.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Først til hr. Ole Vagn Christensen om det at gå 30 år tilbage: Det var sådan i min egen udvikling, at jeg gik 30 år tilbage. Da var jeg meget optaget af nogle tanker i den retning her.

Det at gå tilbage til 1899, og snakken om, hvor langt vi skal gå tilbage, får mig til at stille spørgsmålet: Hvorfor er det kun landbruget, der skal være ligesom i gamle dage? Jeg vil da også gerne have små butikker på landet og små håndværkere og små værksteder og en alsidig beboelse ude i det åbne land osv. Men sådan er det bare ikke.

Men når jeg siger, at jeg gerne vil have de små butikker, så kunne jeg spørge: Hvorfor kunne de små brugsforeninger ikke gå? Hvorfor er brugsforeningsbevægelsen langt bagefter? Det er den, fordi andelsbevægelsen ikke er effektiv nok. Det eneste sted, andelsbevægelsen er effektiv nok, er på slagteriområdet, for slagterierne opfører sig ikke som en andelsbevægelse. Jeg kan sagtens beklage det, for jeg har stor respekt for andelsbevægelsen. Men det funker bare ikke.

Hr. Touborg siger, at jeg roser markedsøkonomien, og han spørger, om man har markedsøkonomi i EU: Vi har jo overhovedet ikke en fri markedsøkonomi i Danmark. Vi har en blandingsøkonomi. Det sagde jeg også. Det er jo det, der giver os den kombination af et utroligt effektivt samfund og et trods alt rimeligt godt samfund for de fleste. Alt det skyldes, at vi har markedsøkonomien og en masse begrænsninger på den. Vi kan gå til Polen og se, at de har fået markedsøkonomi, efter at de har haft kommunisme, men de har bare ikke fået lavet alle begrænsningerne på markedsøkonomien, som vi var rimelig gode til, og derfor er det de kloge, der narrer de mindre kloge. Det vil vi ikke have i Danmark. Vi skal have den der gode blanding, som vi har.

Med hensyn til markedsøkonomi i EU: Svineproduktionen er altså den, der sætter normen for udviklingen i Danmark i øjeblikket, og den er som nævnt ikke præget af planøkonomien i EU. Det er noget med 2.000-3.000 kr. i tilskud til

1 ha jord, som man giver 100.000 kr. for. Dét er ikke incitamentet. Det er de gode priser på svine, der driver værket.

Fjerde næstformand (Margrete Aukén):

Så går vi til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Kristen Touborg.

Kl. 15.30

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne sige tak for debatten. For så vidt angår Venstre og De Konservative, er jeg jo ikke så overrasket over de meldinger, de er kommet med i denne her forbindelse, for siden september, hvor rapporten om jordbrugerfonden blev fremlagt offentligt, har såvel folketingsmedlemmer fra Venstre og De Konservative som den store landboorganisation benyttet alle lejligheder til at sige, at det her forslag jo er den rene skinbarlige kommunisme, og at det vil være meget, meget forfærdeligt, hvis ordningen skulle gå hen og blive noget, der er bare i nærheden af at ligne det her.

Jeg har lidt svært ved at forstå, at man ikke godt vil give de unge landmænd en mulighed mere. Jeg mener såmænd ikke, at det her er nogen revolution. Det drejer sig om 15-25 ejendomme om året. Det ville kunne indebære, at man på en anden måde fik stillet dem til rådighed for unge landmænd, der ikke automatisk havde kapitalen til at kunne gå ind og byde sammen med de meget velhavende naboer, der ellers er konkurrenter til disse ejendomme.

Men jeg må sige, at Venstre og De Konservative har spillet med meget åbne kort, både da rapporten kom frem, i mellemtiden og her i dag, og man kan jo kun sige, at det er udmærket at vide, hvor man har folk.

Jeg er glad for, at der blandt flere partier, i al fald Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti, er en tilslutning til, at det kunne være godt at se på nogle andre principper, og de principper er altså her at tage andelstanken ind i landbruget igen. Jeg er helt enig med den, der sagde, at andelstanken var meget langt væk i dansk landbrug i vor tid, og det her kunne så være en mulighed for at genindføre den.

Jeg er vel i virkeligheden mest skuffet over, at De Radikale er så negative over for grundprincippet, som de giver udtryk for her. Jeg havde jo sådan set ventet – også med en vis rimelighed, synes jeg, når jeg tænker på, hvad den tidligere radikale ordfører på området har sagt – at De Radikale ville have en nok så positiv vinkel på